№ 27. Czwartek 4. Lutego 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inseroya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Montenegro. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 1. lutego. Dnia 30. stycznia 1858 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany IV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 13. Traktat żeglugi na Dunaju, zawarty dnia 7. listopada 1857, między Austryą, Bawaryą, Turcyą i Wirtembergiem w Wiedniu. W odnośnych ratyfikacyach wymieniany w Wiedniu dnia 9. stycznia 1858.

Nr. 14. Dekret ministerstwa skarbu, spraw wewnętrznych i handlu z 20. stycznia 1858, prawomocny we wszystkich krajach koronnych powszechnego związku celnego, względem upoważnienia urzędów celnych do oclenia lekarstw przyrządzanych w małych ilościach.

Nr. 15. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu, najwyższej władzy policyjnej i najwyższej władzy kontroli obrachunkowej z 25. stycznia 1858, prawomocne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, względem należytości przy używaniu pomocy żandarmeryi do przeprowadzenia urzędowych rozporządzeń przeciw renitentom.

Sprawy krajowe.

(Ułatwienia kredytu hypotecznego.)

Gazeta wiedeńska pisze: Aby właścicielom realności w obwodzie tryestyńskiego namiestnictwa, w Lombardo-weneckiem królestwie i w Dalmacyi z uwzględnieniem na istniejące tam nadzwyczajne stosunki ułatwić użycie hypotecznego kredytu w uprzyw. austryackim narodowym banku, widzi się dyrekcya uprzyw. austryackiego narodowego banku spowodowaną, za potwierdzeniem wysokiego ministeryum spraw wewnętrznych i finansów przyjąć ofiarowane pośrednictwo uprzyw. towarzystwa zabezpieczenia: „Assicurazioni Generali“ w Tryeście, oraz zaprowadzić w urządzeniu spraw pożyczkowych i w wydawaniu listów zastawnych znaczne zmiany, które odpowiadając stosunkom kraju, mogłyby łatwiej stać się skuteczną pomocą w potrzebie właścicieli realności.

Według układu zawartego między narodowym bankiem a Assicurazzioni Generali, udzielono temu towarzystwu pełnomocnictwo, zajmować się w powyżwymienionych krajach wszystkiemi sprawami przypadającemi do hypoteczno-kredytowego oddziału narodowego banku. Przytem pozostawia się zupełnie do woli właścicielom realności udawać się względem hypotecznej pożyczki, według istniejących w Wiedniu zmian, bezpośrednio do narodowego banku. Przy sprawach pożyczkowych, które za pośrednictwem uprzywil. Assicurazioni Generali przyszły do skutku, mają posłużyć za skazówkę w Dzienniku ustaw państwa z dnia 29. marca 1856 r., nr. 36 ogłoszone statuta i regulamin dla hypoteczno-kredytowego oddziału narodowego banku. Osobne, później zestawione ustawy, zostaną ogłoszone programem towarzystwa Assicurazioni Generali. To towarzystwo rozpoczęło swą czynność w hypotecznych sprawach z dniem 1. lutego 1858 roku.

Hiszpania.

(Nowy gubernator madrycki. — Fałszerstwa w obligach. — Drogi żelazne. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 23. stycznia. Nowy gubernator Madrytu p. Manuel Oribio rozpoczął swój zawód polityczny pod ministeryum Narvaez-Sartoriusa w r. 1850. W ostatniej sesyi Kortezów należał do stronnictwa nowych katolików, i mimo swych reakcyjnych dążności umiał dla swych cnót prywatnych powszechny zjednać sobie szacunek. Obecnie zaczął urzędowanie od tego, że przywoławszy wszystkich redaktorów stołecznych upomniał ich do ogledności, i zabronił wszelkich dyskusyi o religii, moralności i monarchyi, oświadczając że w przeciwnym razie musiałby acz nierad korzystać z poruczonej sobie władzy. Oprócz tego wyraził także życzenie, aby dzienniki wystrzegały się rozsiewać mylne lub niepewne pogłoski tak o sprawach krajowych jak i zagranicznych. *Iberio*, główny organ progresistów, wysławia wielce postępowanie poprzednika p. Oribio pod gabinetem Armera. W poniedziałek wniesie p. Santa Cruz, były minister finansów w ministeryum Espartera, interpelacyę co do ostatniego przesilenia gabinetowego, bo otrzymał wczoraj upewnienie od ministrów, że odpowiedzą na każde zapytanie.

— Ostatniemi dniami przetrząsano kilka domów. Nie zachodziły w tem jednak żadne powody polityczne, szukano tylko składu fałszywych biletów pożyczki Madoza, który ma istnieć gdzieś w stolicy. *Espana* donosi: W Walencyi odkryto zapas fałszywych not długu zaliczkowego w sumie $1^1/_2$ miliona realów. Wszystkie imitacye odznaczają się rzadką zręcznością. Jak słychać, miał dochód z sprzedaży not posłużyć do nowego powstania republikańskiego.

— Marcelino Millan, przewódzca band karlistowskich w Katalonii w r. 1856, którego karę śmierci złagodziła Królowa na długoletnie więzienie, wrócił już na podstawie świeżej ogólnej amnestyi do domu rodzinnego.

— Z czterech nowo budowanych katalońskich kolei żelaznych otwarto już 113 kilometrów obrotowi publicznemu. Czysty dochód z tej przestrzeni wynosił w r. 1857: 10,211.746 realów.

— Z **Madrytu** telegrafują pod d. 26. stycznia: Królowa powróciła z swej wycieczki do Aranjuez. Pan Pastor został dyrektorem publicznego długu.

Anglia.

(Narady wschodnio-indyjskiej kompanii. — Ułaskawienia na cześć zaślubin. — Uspokojenie robotników. — Lewiathan. — Przemowa hr. Persigny do deputacyi z City.)

Londyn, 29. stycznia. Wschodnio-indyjskie towarzystwo obradowało na wczorajszem zgromadzeniu o zamierzonym rządowym wniosku względem przyszłej administracyi Indyi. Dziennik *Globe* donosi, że kompania postanowiła stanowczo sprzeciwiać się odstąpieniu swych praw koronie, a dziś donoszą, że przyjęła w istocie rezolucyę przeciw planowi rządu, i postanowiła wnieść w tym duchu petycyę do obu izb parlamentu.

— Wszystkich żołnierzy, którzy za mniejsze przestępstwa pokutowali w koszarach artyleryi w Wolwichu, puszczono na wolność z rozkazu naczelnego wodza sir F. Williamsa na cześć zaślubin Królewny.

— Wiadomości z Manchestru są pomyślniejsze. Robotnicy wracają do swoich zatrudnień, i w zeszłym tygodniu otworzono znowu 7 wielkich fabryk.

— Roboty około „Lewiathana“ zostały już zawieszone. Ostatniemi dniami posunięto go tak dalece ku rzece, jak tylko można było, a z niedzielą spodziewają się takiego stanu wody na Tamizie, że będzie można go spławić.

— W zeszłą sobotę przyjmował poseł francuski hr. Persigny lorda-mayora i szeryfów dzielnicy City, i odbierając z rąk ich adres gratulacyjny do Cesarza, odezwał się z następującą przemową:

„Mylordzie-mayorze i dżentlemeni! Dziękując wam w imieniu mego monarchy, radbym oraz wyjaśnił, dlaczego w obec wszystkich tych gratulacyi, jakie dzień w dzień otrzymuje Cesarz, waszemu adresowi tak wysokie przypisuję znaczenie. Znam ten wielki i słuszny wpływ, jaki City londyńska reprezentując ogromny komercyalny ruch Anglii wywiera na naród cały. Wyście pierwsi pojęli wagę stosunków, które przykazują sojusz między obudwoma narodami. Dumna słusznie z swej potęgi morskiej, kolonialnej i handlowej, przeznaczonej jej od wieków wyrokiem Opatrzności, może Anglia w samej rzeczy życzeć sobie tylko, aby trwała ciągle w najlepszem porozumieniu z Francyą. Francyę na odwrót wiążą niemniej ważne widoki. Ustaliwszy rząd trwały i silny życzliwością całego narodu, pozostało jej tylko jedno jeszcze życzenie — życzenie pokoju, aby dynastyę swoją na silniejszych oprzeć podstawach. Francyę wzruszyła i oburzyła w tej chwili ohydna zbrodnia, którą cudzoziemcy zamierzyli przeciw osobie jej monarchy; widząc zaś cały szereg zbrodniczych zamachów, jakie od czasu do czasu wypływają od cudzoziemców, zamieszkałych w Anglii, przejęta jest obawą i trwogą, że podobne niebezpieczeństwa zagrażają jej z kraju, z którego żołnierzami przelewała niedawno krew swoją w wspólnej sprawie na pobojowiskach Krymu. Ja, co żyję w pośród was, pojmuję zupełnie szczerość przyjaźni Anglii z Francyą, bo codziennie widzę jawne

jej dowody. Pojmuję także szlachetne i wzniosłe zasady, na których spoczywa wasze prawodawstwo. Przedewszystkiem wielbię i podziwiam w waszym kraju prawo przytułku, które słusznie jest dumą i zaszczytem Anglii. Udzielanie schronienia wszystkim nieszczęśliwym ofiarom politycznych namiętności kontynentu jest waszą chlubą, a Francya nie chciałaby jej w niczem uszczuplić. Dalecy od wszelkiej żałoby, cieszymy się owszem, że strąceni z tronów książęta znachodza tu szacunek, jaki należy się każdemu wielkiemu nieszczęściu. Czcimy was za to, że udzielacie opieki i schronienia wszystkim ofiarom naszych politycznych walk, nie zważając bynajmniej, do jakiego przyznają się stronnictwa. Niechby też żyli tu w spokoju, bezpieczeństwie, niezawisłości i zupełnej wolności działania. Ojczyzna moja umie zanadto dobrze oceniać każde zacne uczucie, aby kiedykolwiek mogła zażądać czegoś, coby uwłaczało jej honorowi. Pozwólcież mi zatem wyłuszczyć sobie, o co tu głównie chodzi. Nie toczy się tu kwestya ani o dawniejsze zbrodnicze zamachy, ani nawet o ostatni skrytobójczy napad z 14. stycznia, o którym rząd wasz byłby niezawodnie uprzedził Francyę, gdyby sam był otrzymał naprzód o nim wiadomość. Cała rzecz dotyka tylko moralnej sytuacyi Francyi, u której rodzą się obawy co do rzeczywistego usposobienia Anglii. Opinia ludowa wyobraża sobie podobny stan rzeczy we Francyi, i rozumuje, że gdyby we Francyi znajdowali się ludzie o tyle bezecni, iżby w swych klubach, swych dziennikach i pismach zachęcali otwarcie do zamordowania obcego monarchy, i robili nawet przygotowania do dokonania zbrodni, toby w takim razie rząd francuski nie czekał bynajmniej, aż obce państwo postawi swe żądanie, gdy zamierzona zbrodnia przyjdzie do skutku. Aby takim przeszkodzić spiskom, takim zapobiedz zbrodniom, byłaby sama ich jawność dostatecznym powodem dla naszych ustaw, aby pochwycić niezwłocznie środki ostrożności. Jednem słowem Francya się dziwi, że nic tego rodzaju nie stało się w Anglii, i Francuzi mówią, jeśli angielskie prawo ma dostateczną do tego siłę, jak utrzymują niektórzy adwokaci, dlaczegoż nie zastosują go w obecnym razie, jeśli zaś nie ma takiej mocy, jak inni znowu mniemają prawnicy, dlaczegoż tedy nie zaradzi wolny kraj, który przecież sam sobie nadaje ustawy. Słowem Francya nie pojmuje tego stanu rzeczy i nie może go sobie wytłumaczyć, i na tem polega złe, bo Francya może zapoznać prawdziwe usposobienie swych sprzymierzeńców i zwątpić w szczerość ich przyjaźni. Gdyby tedy moi panowie osłabiło się kiedy to wzajemne zaufanie, które jest prawdziwą podstawą każdego trwałego przymierza, to byłoby to dotkliwem nieszczęściem dla obu krajów i całej cywilizacyi; ale Bogu dzięki między dwoma narodami, którym szczerze zależy na trwałości ich wzajemnych stosunków serdecznych, między dwoma rządami które się wzajemnie cenią i ciągle szczerą okazują życzliwość, należy mojem zdaniem poczytywać podobny obrót rzeczy prawie za istne niepodobieństwo."

Francya.

(Książę Hohenzollern w przejeździe. — Szczegóły pogrzebu Królowy Audhy. — Uchwały senatu. — Wojenny kodex marynarki. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Chin. — Obrady w senacie. — Karnawał Marsylski.)

Paryż, 29. stycznia. Książęta królewskiej rodziny z Audy oświadczyli zamiar, osiąść w Paryżu. W tym zamiarze zakupili pałac na polach elizejskich. Mówią, że po śmierci Królowej żądali dla niej wojskowego konwoju. Ministrowie zrobili jednak w tej mierze zapytanie u angielskiego poselstwa, a to oświadczyło się przeciw wszelkim podobnym zaszczytom.

— Książę Hohenzollern Siegmaringen, ojciec narzeczonej Króla portugalskiego, przybył przedwczoraj z Londynu do Paryża. Portugalski poseł, baron de Paiva i pruski zastępca posła baron Rosenfeld, powitali księcia w podwórcu kolei żelaznej, i odprowadzili do pałacu Louvre, gdzie zamieszka podczas swego pobytu w Paryżu. Wszyscy członkowie tutejszej ambasady portugalskiej zapisali się u Jego książęcej Mości, który dziś podobno udaje się z powrotem do domu.

— Wczoraj odbył się pogrzeb zmarłej Królowej Audhy. Zwłoki zamknięte w szczególniejszego kształtu trumnę, wiozło sześć białych koni. Z wierzchu okrywała trumnę złocista kapa z białemi ozdobami i z literą M. Z tyłu za powozem szedł świeżo przybyły książę audhyjski, któremu przydają tytuł Króla, tudzież najmłodszy syn i wnuk Królowej. Znany jenerał Orgon znajdował się także na pogrzebie obok królewicza. Książęta i reszta Indyan jechali w dziesięciu powozach w strojach narodowych. Dwóch kapłanów indyjskich, przywołanych z Londynu towarzyszyło orszakowi, który wzdłuż bulwarów udał się na założony przed dwoma laty oddział muzułmański cmentarza Pére la Chaise. Szczególniejszy widok przedstawiały kobiety Królowej, które z głośnym płaczem pojawiły się na balkonie, gdy trumnę wkładano na karawan. Wszystkie raziły jednak niezwyczajną szpetnością. Natłok ciekawych na tę ceremonię zalegał całą ulicę Lafitte i przyległe bulwary. Akt sepultury Królowej wydał mer drugiego okręgu. Zgon Królowej wciągnięto następującemi wyrazami w metrykę zmarłych: „S. M. Malka Kaschwar, reine du royaume d'Oude, decedée rue Lafitte a l'age de 53 ans." (J. M. Malka Kaszwar Królowa państwa Audhy zgasła przy ulicy Lafitte w 53 roku życia). Miejsca urodzenia nieboszczki nie mógł nikt oznaczyć z całego orszaku.

— Na wczorajszem posiedzeniu senatu zawiadomiono najpierw zgromadzenie, że obok komisarzów specyalnych otrzymał także prezydent rady stanu p. Baroche polecenie, zastępować rząd we wszystkich obradach. Następnie odczytano uchwałę senatu, która w ten sposób rostrzyga dotknięty w mowie od tronu wniosek względem przysięgi kandydatów wyborczych, że na ośm dni przed wyborami musi każdy kandydat złożyć w prefekturze pisemne oświadczenie, zawierające przysięgę przepisaną w moc artykułu 16 uchwały senatu z dnia 25. grudnia 1852.

— Przedłożony na d. 19. stycznia zgromadzeniu prawodawczem wojenny kodex dla marynarki obejmuje 375 artykułów i rozpada się na cztery części. Pierwsza rozprawia o składaniu sądu, druga o kompetencyi sędziów, trzecia o postępowaniu sądowem, czwarta o zbrodniach, przestępstwach i karach. Komisya sekcyjna starała się ile możności wszystkie trzy klasy służby morskiej, t. j. majtków, żołnierzy morskich i robotników arsenału postawić na równi z żołnierzami lądowymi, a nawet tak daleko posunęła ludzkość, że przyjęła do osnowy kodexu ważne postanowienie względem więźniów galerowych. Będą mogli nadal zażądać rewizyi swej sprawy, czego wzbraniał im dotąd dekret z r. 1808. Dotychczasowe sądy jak sąd wojenny, rada sądowa i trybunał morski pozostają niezmiennie i na przyszłość, tylko co do zwoływania sądów wojennych na pokładzie odosobnionych okrętów zaszły niejakie zmiany. Ważnem jest postanowienie, że i oficerowie i podoficerowie żołnierzy morskich mogą zasiadać w sądzie. Więźniowie galarowi nie będą ulegać innym sądom prócz zwyczajnych trybunałów morskich. Na pokładzie okrętu należy obok właściwego sądu złożyć także radę rewizyi, a jeśli wyrok sądu nie może wejść w wykonanie, potrzeba odstawić winnego do najbliższej zwierzchności. Tym sposobem może wprawdzie ociągnąć się kara, ale na odwrot znowu da się lepiej wyjaśnić i dokładniej rozważyć cały stan popełnionego występku. Według drugiej księgi kodexu rozciąga się władza morskich trybunałów na wszystkich tych, co w jakikolwiek bądź sposób zostają w czynnej służbie morskiej. Co zaś do podróżnych prywatnych, ci podpadną tym sądom, jakim odpowiada stopień ich osobistej godności, który według tego należy poznawać, czy siadają do stołu komenderującego, czy do stołu oficerów lub wreście podoficerów i majtków. Trzecia księga zawiera niemal te same postanowienia co do postępowania sądowego, jak kodex dla armii lądowej, przyczem oficerowie i majtkowie zupełnie stoją na równi. Czwarta księga znosi tak zwaną karę łańcucha i dźwiganie kuli, na jej miejsce ustanowiono dla oficerów degradacyę a dla podoficerów i żołnierzy więzienie. Przestępstwo pociągające za sobą utratę dowództwa nosi nazwę niezdolności. Dla majtków pozostała i nadal kara cielesnej chłosty. Najsurowszą karę ściąga oczywiście uchybienie obowiązkowi i brak waleczności wobec nieprzyjaciela, następnie zaś nieuwaga, brak czujności, które przestępstwa najczęściej się pojawiają na okrętach.

— Dziennik *Constitutionell* zawiera dzisiaj korespondencye z chińskiego morza. Ta korespondencya donosi o ogłoszeniu blokady, i że Admirał Rigault de Genouilly mianował pana Collier, kapitana parostatku „Capricieuse", dowódzcą wojsk lądowych. Jak słychać postanowił neapolitański rząd na wniosek swego konzula w Kantonie, wysłać także na wody chińskie jeden wojenny okręt.

— Z senatu i prawodawczego ciała niema nic ważnego do doniesienia. Prawodawcze ciało zajmowało się dzisiaj mianowaniem komisyi do rozpoznania nowo przedłożonego projektu ustawy marynarskiej. Ta komisya składać się ma z 14 deputowanych. Zaś rada państwa pod prezydencyą Cesarza jest bardzo czynna; sądzą, że obrady odnoszą się do ponownych środków z powodu zamachu na dniu 14. stycznia. W rocznicę urodzin Cesarza Rosyjskiego będzie wielki bal u hrabi Kiselewa. Mówią, że na tym balu znajdować się będą Ich Mość Cesarstwo. Bawiący tutaj Amerykanie zamierzają zebrać się w piątek na konferencyę, na której mają ułożyć adres do Cesarza.

— W Marsylii zamierzają wyprawić ostatnich dni karnawału historyczną kawalkadę, która w ówczesnych ubiorach przedstawiać ma odjazd i powrót krążących statków pod Thibaultem Królem Nawarry i hrabią Szampanii.

Belgia.

(Powrót Króla z Londynu. — Wiadomości bieżące. — Obrady w Izbach.)

Bruxela, 27go stycznia. Król i książęta powrócili z swej podróży do Londynu i osobnym pociągiem kolei żelaznej stanęli wczoraj wieczór w zamku Lacken. Także i książę de Ligne przybył już z powrotem z Paryża, a jutro ma na prywatnem posłuchaniu złożyć Królowi sprawozdanie z swego posłannictwa.

— Na cześć zaślubin Królewny angielskiej wyprawił wczoraj poseł angielski lord Howard de Wolden świetny bal w gmachu ambasady.

— Wytoczone tu śledztwo w sprawie paryskiego zamachu na życie Cesarza nie skończyło się jeszcze zupełnie. Niedawno powoływano tu pewnego ajenta celnego z Tournoy, którego w przejeździe prosił Pierri, aby za znacznem wynagrodzeniem dostawił do Francyi jakąś puszkę żelazną.

— Na wczorajszem posiedzeniu Izby obradowano nad budżetem długu państwa. Budżet ten wynosił w ogólnej sumie 37.830.550 franków 84 cent., i utrzymał się jednomyślną uchwałą 71 obecnych członków.

Szwajcarya.

(Dochody celne. — Seminaryum nauczycielek.)

Berna, 22. stycznia. Ogólne dochody federacyjnego cła wynoszą w 1857 roku 6,494,635 franków. Budżet obliczono na

5,600.000 franków. Okazuje się zatem nadwyżka o 894.635 franków. Był to najlepszy rok od czasu istnienia celnej administracyi.

— W Menzingen, gminie małego katolickiego kantonu Zug, budują okazały budynek, w którym będą kształcić się mistrzynie zaprowadzone przez sławnego kapucyna ks. Teodora Floryntyniego. Ten dom ma służyć dla całej dyecezyi kantonu Bazelejskiego za seminaryum nauczycielek żeńskich; drugi podobny jest w pobliżu Szwycu dla dyecezyi Chur. Te zakłady utrzymują się jedynie z dobrowolnych datków. Radykaliści, którym na ustach wiecznie szkoły, kształcenie i oświata, są przeciw temu, a to że te zakłady są urządzone w duchu religijnego wychowania.

Włochy.

(Spokojność w Ankonie.)

O mniemanem zaburzeniu rewolucyjnem w **Ankonie** powiada *Giornale di Roma* z 23. b. m.:

„Podane w pewnych dziennikach włoskich telegraficzne depesze i umyślnie pisane artykuły o rewolucyjnem zaburzeniu w Ankonie jako też o wylądowaniu podejrzanych osób należą do owych urojonych baśni, jakie codziennie prawie bywają rozszerzane. Miasto Ankona jest zupełnie spokojne, mianowicie od czasu przyaresztowania kilku złoczyńców, którzy przed kilkoma miesięcami dopuścili się skrytobójczych zamachów na życie spokojnych i szanowobywateli."

Niemce.

(Czytanie klasyków ograniczone. — Sekta Irwingianów. — Klejnoty koronne.)

Dziennik *Nat. Ztg.* przynosi wiadomość z **Berlina**, że reskryptem ministerstwa nauk zalecono dyrektorom gimnazyów, wykluczyć z planu naukowego czytanie i wykład rzymskich poetów Terencyusza i Plauta. — „O ile nam wiadomo, — pisze *N. Pr. Ztg.* — otrzymało tylko jedno kolegium prowincyonalne przy szczególnej sposobności oświadczenie, że wykład obudwu tych poetów nie jest stosowny w klasach gimnazyalnych; ogólne jednak rozporządzenie w tej mierze nie nastąpiło wcale."

Würzburg, 26. stycznia. Tutejszy dziennik *Diöcesanblat* donosi: „Miejskie komisaryaty i krajowe sądy naszego obwodu otrzymały odpis okólnika rządu Schwaben i Neuenburg oraz wykaz tych osób z powiatu Schwaben i Neuburg, których katolicki kościół jako sprzymierzeńców i krzewicieli irwingiańskich nauk exkomunikował. Tych osób jest w ogóle 54. Równocześnie otrzymały powyższe władze rozkaz, mieć ich ściśle na oku, gdyby przekroczyli tutejszy powiat, a w razie potrzeby wystąpić przeciw nim z wszelką surowością istniejących ustaw."

Hanower, 26. stycznia. Zwrócono już koronne klejnoty, które jak donosiliśmy już dawniej, były wywiezione w 1714 roku do Anglii.

Szwecya.

(Obwarowanie Sztokholmu uchwalone.)

Sztokholm, 22. stycznia. Wydział państwa przyjął większością głosów, 18 przeciw 17, wniosek zezwolenia 100.000 talarów na przygotowanie obwarowania Sztokholmu. Mniejszość należy do stanu włościańskiego i obywatelskiego. Te stany miały wnieść zastrzeżenie przeciw uchwale wydziału, który mało może liczyć na przyjęcie w Izbach. Dziennik *Aftonbladet* sądzi, że koszta obwarowania wynosić będą w ogóle 9,250.000 talarów.

Rosya.

(Utarczki na Kaukazie.)

Do udzielonych wiadomości o ostatnich rosyjskich działaniach na Kaukazie nadeszły jeszcze dodatkowe doniesienia, odnoszące się szczególnie do adajumskiego korpusu. Ten korpus zajmował się w ciągu całego listopada i w pierwszych dniach grudnia jedynie przerzedzeniem lasu w okolicy niższego Adajumu i wiosek nieprzyjacielskich gorali. Początek zrobiono w lesie od południowo-wschodniej strony twierdzy. Do tych działań użył pułkownik Szalików nieregularnych oddziałów, 6 batalionów i 16 dział. Drzewo obrócono po części na warownię, po części zaś na domowe potrzeby czarnomorskich kozaków. Podczas tych czynności zburzył inny oddział tego korpusu 6 nieprzyjacielskich aułów o 700 osadach. Dnia 22. listopada przedsięwzięto wyprawę ponad rzekę Wajum. Ta wyprawa składała się z 2 silnych kolumn zaopatrzonych w działa dostatecznie. Opanowawszy słabo bronione nieprzyjacielskie okopy, zburzyli auły Adajum i Nuasetuk o 400 osadach. Przytem zniszczyli wiele zapasów i wiele zabrali bydła. Równocześnie wysłano inne korpusy pod dowództwem pułkowników Husarowa i Lisowickiego. Te oddziały zniszczyły na lewym brzegu Adajumy kilka aułów o 700 osadach. Podczas tej czterotygodniowej wyprawy raniono nam w ogóle tylko 5 ludzi, a słaby opór gorali okazuje, że zwątpili na sobie. Burzenie aułów i znajdujących się zapasów jest wprawdzie bardzo surowy środek, jednak tym tylko sposobem można im odjąć środki oporu i zmusić do poddania. Równocześnie powiodła się wyprawa w kazukumykskim chanacie, gdyż gorale zostawili swe trzody bez zasłony w pobliżu rosyjskich granic. Major nieregularnych wojsk, Sulejman-Jaslaschi korzystał z tego i zajął do 1000 sztuk bydła.

Montenegro.

(Obchód urodzin księcia.)

Z **Cetynii** donoszą pod dniem 12. stycznia: „Dzień urodzin księcia Daniły obchodzono tu ze zwykłą uroczystością. Gdy senatorowie składali mu życzenia, miał odpowiedzieć im, że po rozpoczętych właśnie konferencyach paryskich spodziewa się znacznych korzyści dla siebie."

Grecya.

(Otwarcie kanału i mostu.)

Ateny, 22go stycznia. We czwartek wieczorem powrócił dwór z Chalkidy z ceremonii poświęcenia wody, otwarcia spławnego kanału Euripus i mostu na tym kanale. Pomimo że od dwóch dni i nocy srożyła się od północy straszna burza z niesłychaną zamiecią śniegu, przecież zgromadziła się ludność miasta i z całej okolicy na ten piękny obrządek. Otworzył Król Jego Mość kanał przejeżdżając z południowego portu parostatkiem „Aphroessa" po pod otwarty most do północnego portu. Po raz pierwszy płynął Euripem okręt takiej wielkości, a ludność przeczuwając znaczenie tego dzieła, wyrażała wdzięczność swoją bezustannemi okrzykami radości. Po południu udali się Ich Mość Królestwo mostem na stały ląd. Nazajutrz rano miał nastąpić odjazd dworu, jednak północna burza i słabość Króla przeszkodziły temu. Odjazd nastąpił dopiero we czwartek rano o godzinie 10., a o godzinie 9. wieczorem był już Król w Atenach.

Turcya.

(Wiadomości bieżące. — Legia polska. — Ruch wojska. — Burze.)

Ostatnia poczta z Konstantynopola mało przywiozła wiadomości: Resztki angielsko-polskiej legii zostały rozpuszczone, żołnierze zostający jeszcze w koszarach w Skutari otrzymali jedenastomiesięczny żołd, i jeżeliby sobie życzyli powrócić do domu, zostaną wyprawieni kosztem rządu.

— Z Rumilii posuwają się wojska na granicę Czernogóry.

— Z Smyrny donoszą pod dniem 24. b. m.: „Parostatek Lloyda „Smyrna" który w swym powrocie z Karamanii szukał w porcie Czesmy schronienia przed burzą, uległ gwałtowności jej w nocy z d. 19. na 20. b. m., i zerwany z kotwicy osiadł na mieliźnie. Zaledwie ta wiadomość nadeszła do Smyrny, wysłał francuski komendant morskiej stacyi na żądanie c. k. austryackiego jeneralnego konzula natychmiast parostatek „Solon", gdyż właśnie nieznajdował sie w porcie żaden austryacki okręt; tymczasem przybył także i austryacki statek Lloyda „Afryka" i za pomocą obu okrętów powiodło się wydostać parostatek „Smyrna".

Azya.

(Powstanie w Mysorze. – Ogłoszenie stanu blokady w Kantonie.)

Do dziennika *Pays* donoszą z Londynu pod dniem 26. stycznia: Zdaje się być pewnem, że powstanie — o czem zaledwie nadmieniają rządowe depesze — rozszerzyło się nietylko na miasto Kolar w Mysorze, ale na całe królestwo, i że potężne plemiona zamieszkujące południowe pochyłości Ghattów, przyłączyły się do tego powstania. Królestwo Mysore niegdyś kraj Tippo-Saiba i Hyder Alego, zamieszkuje waleczny lud, liczący do 3 milionów dusz, a jego nieprzyjazne wystąpienie w obec teraźniejszych w Indyach stosunków zasługuje na wielką uwagę.

Hongkong, 16. grudnia. Chociaż wszystkie przygotowania na Kanton są skończone, jednak kroki nieprzyjacielskie ograniczały się dotychczas na zakomunikowanej dnia 10. b. m. angielskiemu posłowi deklaracyi francuskiego admirała, że port i rzeka Kantonu ogłoszone są w stan blokady. Ogłoszenie blokady brzmi dosłownie tak:

„Dywizya okrętowa Chin indyjskich, gabinet admirała. Na pokładzie fregaty „Nemesis", dnia 10. grudnia 1857. Ja, niżej podpisany, kontradmirał, naczelny wódz morskiej siły Jego Mości Cesarza Francuzów na wodach chińskich i wschodnio-indyjskich. Za porozumieniem się z wysokim komisarzem Jego ces. Mości względem zachodzących zajść między rządem Francyi a rządem chińskim, według uchwał rządów Francyi i Anglii działać w spólnej akcyi, dla należącego się im zadosyćuczynienia i na mocy przysługującej mnie, jako naczelnemu wodzowi władzy, — ogłaszam niniejszem: Zacząwszy od dwunastego dnia bieżącego miesiąca będą uście, rzeka i port Kantonu i poboczne jego wody trzymane w stanie blokady ze strony oddanej pod moje dowództwo morskiej siły, która działa w porozumieniu i zgodnie z morską siłą Jej Mości Królowy angielskiej. Przeciw każdemu okrętowi, który zechce naruszyć tę blokadę, postąpi się stosownie do praw narodów i istniejących z mocarstwami neutralnemi traktatów. Podpisany C. Rigault de Genouilly."

Afryka.

(Uspokojenie Tunetu.)

Z Tunetu z 18. stycznia, nadeszła do Marsylii dnia 27. stycznia wiadomość, że szeik Arabów Guma, który w regencyi Trypolidy stał na czele insurgentów przeciw Bejowi i niechciał przyjąć ofiarowanego mu przez posła Sułtana przytułku i pensyi, skłonił się za pośrednictwem francuskiego jeneralnego konzula w Tunecie do osiedlenia w Algieryi południowej. Guma otrzymał tytuł Kajda i będzie mu wyznaczone przez jeneralnego gubernatora terytoryum (to znaczy, będzie przez Francuzów internowany, podobnie jak

Abd-el-Kader w Turcyi.) Tą ugodą przywrócono spokój w regencyach Trypolidy i Tunetu, a Bej Tunetu, dla którego Guma był bardzo niebezpiecznym sąsiadem, ponieważ Arabowie przywiązani są do niego jako do swego plemiennika, a Turków uważają za przybyszów, oświadczył panu Roches swoje podziękowanie za to szczęśliwe pośrednictwo. W francuskim jeneralnym konzulacie w Tunecie była także świetna uczta pojednania, którą dano na cześć szeika Arabów. — Ministrowie Beja zajmują się planami reformy, które zapowiedziano ludności rejencyi, i przekładaniem kodexów francuskich.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 31. stycznia. *Opinione* donosi, że ministeryum zamierza wnieść w Izbach projekt ustawy względem zmiany prawa o prasie. Zaskarzenia o pochwałę politycznych skrytobójstw i zamachów na życie monarchów, mają być ujęte sądem przysięgłych.

Roboty około tunelu w górze Mont Cenis postępują raźnie mimo surowości pory; 30 metrów wydrążenia umocowano już na drewnianych arkadach. Zimna trzmają ciągle. Koło Alexandryi zamarzł Tanaro.

Genua, 30. stycznia. Z przystani tutejszej odpłynęli przedwczoraj pierwsi koloniści, co u brzegów rzeki Tecolutan w Mexyku zamierzają założyć włoską osadę.

Florencya, 31go stycznia. *Monitore Toscano* zaprzecza stanowczo, jakoby Pierri należał do którego z toskańskich zakładów naukowych.

Kopenhaga, 3. stycznia. Książę Krystyan udaje się w towarzystwie jenerała Schlegel do Paryża, złożyć gratulacye Cesarzowi.

Kurs lwowski.

Dnia 3. lutego.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski	„ „	4	47	4	50
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	16	8	20
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	33	1	$34^{1}/_{2}$
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	18	79	45
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	24	78	56
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	36	84	20

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 1. lutego o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84^{1}/_{2}$—$84^{5}/_{8}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94 — 95. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — 97. Obligacye długu państwa 5% $81^{7}/_{8}$—$81^{15}/_{16}$, det. $4^{1}/_{2}$% $71^{1}/_{2}$—$71^{3}/_{4}$, det. 4% $64^{1}/_{2}$—$64^{3}/_{4}$, detto 3% 50—$50^{1}/_{2}$. detto $2^{1}/_{2}$% 41 — $41^{1}/_{2}$, detto 1% $16^{1}/_{4}$—$16^{1}/_{2}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 95 — —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $88^{1}/_{2}$—$88^{3}/_{4}$, detto węgier. $79^{1}/_{2}$—$79^{7}/_{8}$, detto galic. i siedmiogr. $78^{1}/_{2}$—$78^{3}/_{4}$. detto innych krajów koron. $85^{1}/_{2}$—$86^{1}/_{2}$. — Oblig. bank. $2^{1}/_{2}$% $63^{1}/_{2}$—64. Pożyczka loter. z r. 1834 — — —. Detto z roku 1839 $128^{1}/_{4}$ — $128^{3}/_{4}$. Detto z r. 1854 $107^{1}/_{4}$—$107^{3}/_{8}$. Renty Como 16—$16^{1}/_{4}$.

Galic. list. zastawne 4% 78—78. Półn. Oblig. Prior. 5% 87 — 88. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 85 — 86. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111 — 112. Akcyi bank. narodowego 983 — 984. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $145^{1}/_{4}$—$145^{1}/_{2}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $123^{3}/_{4}$—124. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. $232^{1}/_{2}$—233. Detto półn. kolei $180^{1}/_{2}$ — $182^{3}/_{4}$. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $312^{1}/_{2}$ — 313. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $102^{3}/_{4}$ — 103. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $96^{1}/_{2}$—$96^{3}/_{4}$. — Detto cisiańskiej kolei żel. 101 — $101^{1}/_{4}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. $261^{1}/_{2}$ — 262. Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. $196^{1}/_{4}$ — $196^{1}/_{2}$. Detto losy tryest. 105 — $105^{1}/_{2}$. Detto tow. żegl. parowej 560 — 562. Detto 13. wydania 101—$101^{1}/_{4}$. Detto Lloyda 377 — 380. Peszt. mostu łańcuch. 60 — 61. Akcye młyna parowego wiéd. 66 — 70. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 79 — $79^{1}/_{2}$. Windischgrätza losy 25—$25^{1}/_{4}$. — Waldsteina losy 27—$27^{1}/_{4}$. — Keglevicha losy $16^{1}/_{4}$—$16^{3}/_{4}$. Ks. Salma losy 43 — $43^{1}/_{2}$. St. Genois 38—$38^{1}/_{4}$. Palffego losy 40 — $40^{1}/_{2}$. Clarego — — —.

Amsterdam 2 m. $88^{1}/_{2}$ l. Augsburg Uso $106^{3}/_{4}$. — Bukareszt 31 T. 269. — Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. $105^{1}/_{4}$ l. — Hamburg 2 m. $78^{1}/_{8}$. — Liwurna 2 m. $104^{3}/_{4}$. — Londyn 3 m. 10 — 19. — Medyolan 2 m. $104^{3}/_{8}$. — Paryż 2 m. $123^{3}/_{4}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^{3}/_{4}$.—$^{7}/_{8}$ Napoleons'dor 8 13 — 14. Angielskie Sover. 10 21 — 22 —. Imperyał Ros. 8 25 — 26.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 3. lutego.

Oblig. długu państwa 5% $81^{15}/_{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^{1}/_{2}$% $71^{7}/_{8}$; 4% —; 3% —; $2^{1}/_{2}$% —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r 1839 —; z r. 1854 107; poż.nar. z r. 1854: $84^{5}/_{8}$. Oblig. banku —. Akcye bankowe 985. Akcye zakładu kredytowego 248. Akcye kolei półn. po 1000 złr. $1822^{1}/_{2}$ Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej $202^{1}/_{4}$. Kolej cesarzowy Elżbiety $205^{3}/_{4}$. Kolej połud.-półn. komunikacyjna $195^{1}/_{2}$. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 561. Akcye żeglugi parowej Lloyda po 500 złr. $378^{5}/_{4}$. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr. 620. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. $88^{3}/_{4}$; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 79. detto węgierskie $79^{3}/_{4}$. Amsterdam —. Augsburg $106^{1}/_{2}$ l. Bukareszt 268. Konstantynopol —. Frankfurt $105^{5}/_{8}$. Hamburg $78^{1}/_{8}$. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10.19. Medyolan 105. Marsylia —. Paryż $123^{5}/_{8}$. Agio duk. ces. $7^{5}/_{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. lutego.

Hotel europejski: PP. Walewski Alexander, z Kłodna. — Kieszkowski Józef, z Sanoczan.

Hotel angielski: P. Bogdanowicz Marceli, z Laszek mur.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. lutego.

PP. Chwalibóg Jan, do Lipowiec. — Chiliński Maryan, do Lakowa. — Dwernicki Alexander, adw. kraj., do Wiédnia. — Fürgantner Maurycy, do Brześcian. — Gyertouffy Wład., do Modas. — Janko Henryk, do Hoszan. — Koralewski Karol, do Czerniowiec. — Kotkowski Apol., do Hawłowiec. — Korostyński Marcin, do Biliny. — Moszoła Daniel, do Gródka. — Pereli Wilhelm, do Arłamowskiej woli. — Reindl Antoni, c. k. kapitan, do Welicy. — Salzbacher Franciszek, do Czerniowiec. — Torosiewicz Michał, do Połtwy. — Wiktor Tad., do Świrza. — Zagórski Mieczysław, do Podbuża. — Żurakowski August, do Horbacza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. i 2. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	324.98	— 7.0°	84.4	południowy	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	323.76	— 1.2°	80.0	„	„	śnieg
10. god. wiecz.	322.47	— 2.0°	91.6	„	„	pochmurno

Wysokość śnieg 10.'''

Pora	Barometr	Stopień ciepła	Stan powietrza	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322.78	— 2.8°	95.5	południowy	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	322.90	+ 1.0°	77.1	„	„	„
10 god. wiecz.	322.53	— 2.7°	91.6	zachodni	„	śnieg

Wysokość śniégu 43'''

TEATR.

Dziś opera niem.: „**Alessandro Stradella.**“

Jutro na scenie polskiej: „**Deborah**“, dramat w 5 aktach.

KRONIKA.

Z numerem 26. dziennika **Czas z Dodatkiem** rozesłany jest Abonentom zeszet styczniowy **Dodatku miesięcznego**, zawierający następujące przedmioty:

I. Kilka słów o pobycie Szwedów w Polsce w początku wieku XVIII. przez Jana z Warszawy.

II. Zapiski Ornitologiczne (IV.) przez Kazimierza hr. Wodzickiego.

III. Roczniki do dziejów Podtatrza i Spiża, wydane przez Józefa Jerzmanowskiego.

IV. Wyścigi konne w Warszawie, obrazek dramatyczny, wierszem, przez Konstantego Gaszyńskiego.

V. Młode Serce, powieść, przez Maryana Dobrowolskiego.

VI. Przegląd pismiennictwa, przez Lucyana Siemieńskiego.

VII. Ukaz cesarski Alexandra II. i memoryał hrabiego de Maistre, przez Maurycego Manna.

VIII. Kronika: z Krakowa — korespondencye: z Wiédnia — z Poznania — z Berlina — z Paryża — z Londynu — z Neapolu.

IX. Gazetka literacka.

Trzy zeszyty **Dodatku miesięcznego** stanowią tom jeden. Zeszyt styczniowy jest zeszytem dwudziestym piątym, roku trzeciego, a rozpoczyna tom dziewiąty.

Zeszyt następny wyjdzie dnia 28. lutego zawsze w objętości zapowiedzianej przy ogłoszeniu, 12 do 15 arkuszy druku.

Sławny basista Lablache, o którego śmierci donosiliśmy temi dniami, rodził się w Neapolu dnia 6. grudnia 1794 roku, gdzie jego ojciec podówczas bawił. W 12 roku swego życia wstąpił Lablache do konserwatoryum a w 18 roku wystąpił w charakterze „Buffo neapolitano“ po raz pierwszy w san Carlo. Jego poźniejszy świetny zawód artystyczny światu jest znany. Przed kilką laty osiadł w Neapolu na nowo.

— Dochody z paryskich teatrów wynosiły w 1857 roku 13,746.864 fr., co w przecięciu robi miesięcznie blisko półtora miliona. Z tego przypada blisko połowa na teatra drugiego rzędu, a $^{1}/_{3}$ na cztery cesarskie teatra. Jedenasta część dochodów wpływa na kasę ubogich, tak że obydwie pomienione kategorye teatrów płacą do 1 miliona podatku na ubogich. Honerarya płacone autorom wynoszą także blisko 1 mil. Najwięcej zapłaciły autorom: opera komiczna i teatr Porte St. Martin; opera komiczna zapłaciła przeszło 130.000 franków. Teatr Comédie francaise liczą do 9go a wielką operę dopiero do 10go rzędu. Wszystkie znaczniejsze po bulwarach teatra mają największe dochody.

— Towarzystwo szachistów i warcabników w Gandawii (w Belgii) rozpisało na dzień 28. lutego wielkie popisy, w których mogą brać udział także zagraniczni gracze. Zwycięzcom rozdawane będą nagrody, składające się z zegarków, medalów i szachownic.

(Sprostowanie.)

Bal z loteryą fantową Towarzystwa Dobroczynności zapowiedziany na 7. lutego przypada w tę niedzielę, a nie w poniedziałek, jak przez pomyłkę powiedziano.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.